

Ing. Alena Šafrová Drášilová, Ph.D.

Základy podnikání

(13)

Obsah bloku

- Základní pojmy
 - Náklady a výnosy vs. příjmy a výdaje
 - Daňová evidence vs. podvojný účetnictví
- Finanční výkazy
 - Rozvaha
 - Výkaz zisku a ztrát
 - Cash Flow
 - Povinná hlášení a další výkazy
- Základní finanční ukazatele
- Příklady úkolů a otázek u zkoušky

- Úkolový list č. 13

Základní pojmy

- náklady vs. výdaje
- výnosy vs. příjmy

- liší se časovým určením skutečného finančního toku

Základní pojmy

- účetnictví
 - daňová evidence
 - (podvojně) účetnictví
- slouží k přehlednému zaznamenávání skutečných finančních toků uvnitř podniku i mimo něj
- pro účely
 - podnikatele samotného
 - státní správy
 - investorů
 - obchodních partnerů

Základní účetní zásady

- věrnost
- poctivost (pravdivost)
- neomezené trvání podniku
- aktuálnost (podvojný účetnictví)
- z. účetní jednotky
- oceňování v penězích
- oceňování historickými cenami
- opatrnost
- konzistence
- objektivita

Vlastnosti účetnictví

- srozumitelnost
- relevantnost
- spolehlivost
- srovnatelnost
- dokladovost
 - přesné, přehledné, úplné, pravdivé, včasné doklady pro každou účetní operaci

Daňová evidence

- určena pro malé podniky
- evidují se příjmy a výdaje (peněžní deník), majetek a dluhy (pomocné knihy)
- hospodářský výsledek se vypočte jako rozdíl mezi příjmy a výdaji
- při uplatňování paušálu není třeba vést daňovou evidenci, pouze se evidují příjmy, pohledávky, výdaje na pořízení dlouhodobého majetku a platby soc. a zdrav. pojištění

(Podvojné) Účetnictví

- fyzické osoby povinné vést účetnictví
 - FO zapsaná v obchodním rejstříku
 - obrat za předchozí kalendářní rok >25 mil. Kč
 - dobrovolně
 - a pár dalších specifických...
- každá operace se účtuje „dvakrát“ – jednou na stranu „má dáti“ a jednou na „dal“, pokaždé na jiný účet

Souvztažnost

- vzájemná propojenost MD (+) a D (-) účtů
- nákup materiálu
 - + Materiál / – Peníze
- koupě auta
 - + DHM / – Bankovní účty
- faktura od dodavatele
 - + Náklady / – Závazky k dodavatelům
- faktura odběrateli
 - + Pohledávky za odběrateli / – Výnosy
- výběr peněz z banky
 - + Pokladna / – Bankovní účty

Finanční výkazy

- Rozvaha
- Výkaz zisku a ztrát
- Cash-Flow
- Povinná hlášení a další výkazy

Rozvaha

- eviduje majetek (aktiva) a zdroje jeho pořízení (pasiva) v podniku v určitém momentu
- vždy platí aktiva = pasiva = „bilanční suma“
- struktura a názvy položek
 - podle země a účetních standardů
 - podle typu organizace
- druhy
 - řádná (pravidelně na začátku/konci účetního období) – počáteční / konečná
 - mimořádná (likvidace, sloučení, živelní pohroma,...)
 - zahajovací – při zahájení podnikání

Aktiva

- Dlouhodobý majetek
 - hmotný
 - nehmotný
 - finanční
- Oběžná aktiva
 - zásoby
 - pohledávky
 - peněžní prostředky
 - dohadné účty a časové rozlišení aktivní

Pasiva

- Vlastní kapitál
 - základní kapitál
 - fondy ze zisku
 - výsledek hospodaření minulých let
 - výsledek hospodaření běžného období
- Cizí zdroje
 - rezervy
 - dlouhodobé závazky
 - krátkodobé závazky
 - dohadné účty pasivní a časové rozlišení pasivní

Výkaz zisku a ztrát (výsledovka)

- slouží k evidenci výnosů a nákladů a ukazuje hospodářský výsledek
- ukazuje výsledky ve sledovaném období
- „rozpitvává“ výsledek hospodaření do jednotlivých položek, ze kterých se skládá
- je podkladem pro hodnocení ziskovosti investovaných prostředků

Struktura výsledovky

- + tržby za prodej zboží
- náklady na prodané zboží
 - = obchodní marže
- + výnosy z finanční činnosti
- náklady na finanční činnost
 - = finanční výsledek hospodaření
- + tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb
- náklady související s provozní činností
 - = provozní výsledek hospodaření
- daň z příjmů za běžnou činnost
 - = **výsledek hospodaření za běžnou činnost**
- + mimořádné výnosy
- mimořádné náklady
- daň z příjmů z mimořádné činnosti
 - = **mimořádný výsledek hospodaření**

Cash-Flow

- zobrazuje peněžní toky v určitém období
- provozní cash-flow
 - finanční toky spojené s provozem podniku
- investiční cash-flow
 - peněžní toky spojené s investičními výdaji, tj. nákupem a prodejem dlouhodobých aktiv
 - je zpravidla záporné
- cash-flow z financování
 - sleduje toky z úvěrů a jejich splácení, emisí a splácení dluhopisů, emise akcií atd.

Povinná hlášení a další výkazy

- Kontrolní hlášení DPH každý měsíc
- Přehled o výši pojistného na sociální zabezpečení (zaměstnavatelé)
- Přehled o příjmech a výdajích pro ČSSZ (OSVČ)
- Přehled o příjmech a výdajích pro ZP (OSVČ)
- všemožná hlášení, registrace a přiznání k dani z čehokoliv
- vše povinně přes datovou schránku nebo s elektronickým podpisem přes VREP (Veřejné rozhraní pro e-podání)!

<https://www.datoveschranky.info/zakladni-informace/typy-datovych-schranek>

Základní finanční ukazatele

- likvidita
 - běžná = $\text{krátkodobá aktiva} / \text{krátkodobé závazky}$
 - pohotová = $(\text{kr. aktiva} - \text{zásoby}) / \text{krátkodobé závazky}$
 - okamžitá = $\text{peněžní prostředky} / \text{okamžitě splatné závazky}$
- rentabilita
 - vloženého kapitálu = $\text{zisk} / \text{vložený kapitál}$
 - aktiv = $\text{zisk} / \text{celková aktiva}$
 - vlastního kapitálu = $\text{zisk} / \text{vlastní kapitál}$
 - tržeb = $\text{zisk} / \text{tržby}$
- zadluženost
 - celková = $\text{celkové závazky} / \text{celková aktiva}$
 - vlastního kapitálu = $\text{dlouhodobé závazky} / \text{vlastní kapitál}$
 - finanční páka = $\text{celková pasiva} / \text{vlastní kapitál}$

Příklady úkolů a otázek ke zkoušce

- popište základní rozdíl mezi OSVČ a zaměstnancem
- přiřadte uvedené faktory k makrookolí, mikrookolí nebo vnitřnímu prostředí podniku...
- kdy může fungovat podnikání založené na kopii existujícího podniku?
- vysvětlete, v čem spočívá analýza návratnosti v rámci inovačního procesu
- přiřadte produkty k fázím životního cyklu, v nichž se nachází...
- rozdíl mezi podnikatelským plánem určeným pro banku a podnikatelským plánem určeným pro klíčové zaměstnance
- uveďte alespoň dva aktuální megatrendy
- k uvedeným faktorům přiřadte, zda zesilují nebo oslabují konkurenční postavení podniku na trhu...
- přiřadte uvedené faktory k prvkům SWOT matice...

Příklady úkolů a otázek ke zkoušce

- stručně popište princip sociálního podnikání
- popište cílový segment pro výrobek...
- přiřadte model výběru trhu k produktům...
- uveďte body shody v odvětví...
- co je to „disociační skupina“?
- u vybraného produktu analyzujte vrstvy...
- přiřadte produkty k jejich typické distribuční intenzitě
- vytvořte fiktivní štítek na dveře provozovny, který bude obsahovat vše, co zákon požaduje
- ze zadaných údajů vypočtete výši odvedené DPH
- rozdělte náklady na fixní a variabilní, zdůvodněte
- vypočtete ze zadaných údajů BEP
- ze zadaných údajů vypočtete návratnost investice a okomentujte výsledek

Úkolový list č. 12

- Varianta 1: Rozvaha
- Varianta 2: Výkaz zisku a ztrát

Varianta 1: Rozvaha

- vyhledejte ve sbírce listin rozvahu skutečného podniku **(1)**
- vypočtete běžnou nebo pohotovou likviditu, rentabilitu aktiv nebo vlastního kapitálu a celkovou zadluženost nebo finanční páku **(2)**
- vyhledejte optimální hodnoty ukazatelů **(3)**
- porovnejte je s výsledky a stručně okomentujte **(4)**

Varianta 2: Výkaz zisku a ztrát

- vyhledejte ve sbírce listin výkaz zisku a ztrát skutečného podniku **(1)**
- vypočtete celkovou daňovou povinnost analyzovaného podniku, celkové výnosy a celkové náklady (vyjma daňových) **(2)**
- u všech výpočtů uveďte čísla řádků z VZZ **(3)**
- porovnejte hospodaření podniku v předchozím a aktuálním účetním období **(4)**

Zajímavé odkazy

- <http://www.uctovani.net/ucetni-priklady-predkontace.php>
- <https://www.podnikatel.cz/clanky/souhrn-relativne-novych-povinnosti-tykajicich-se-podnikatelu-pripomente-si/>

Doplňující literatura

- Zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb. , ve znění pozdějších předpisů
- RUBÁKOVÁ, Věra. *Účetnictví pro úplné začátečníky 2015*. 9. vyd. Praha: Grada, 2015. Účetnictví a daně. ISBN 978-80-247-5497-0..